

които употребяватъ въ къшти, покриватъ отвнѣтрѣ съ свинецъ, сир. *калаисватъ*. Мѣдъ та лесно се топи у всякаква кислота, и тогава дава прѣхубаво зелено или синие багрило, съ което багретъ много работи.

Мѣдъ та има оште едно добро свойство, да се съединява лесно съ други метали. Затова людете праветъ отъ мѣдъ бронза (тучъ), томбакъ и други *искуствени метали*. Мѣдъ та издава много хубавъ гласъ, затова отъ мѣдъ лѣятъ звънци; нѣ, за да бѣде гласъ тѣ по-ясенъ, намисатъ въ мѣдъ та и сребро. Отъ мѣдъ лѣятъ и топове, а пушки праветъ отъ желѣзо, гюлета отъ чугунъ, а коршуми отъ олово. А заштото мѣдъ та е много по-мека отъ стомана та, затова на изгладена и излъскана мѣдна плоча дълбаатъ съ остро стоманево сѣчиво всякакви изображения за печатане.

Чиста мѣдъ се намира въ планини ти, нѣ твърдѣ рѣдко; та най-много се намира на мѣдна руда, съединена съ други минерали, и тогава я отдѣлватъ отъ тѣхъ; а това нѣшто става, както става и съ желѣзо то. Мѣдъ та се намира много по-малко отъ желѣзо то и по-мѣчно се искарова, та затова я и по-скѣпа.

З Л А Т О.

Злато то се намира много рѣдко; то има прѣхубавъ шаръ и голѣма лъскавина; никога се не намира смѣсено съ други метали и никога не рѣждѣсова; за това го и наричатъ *благороденъ* металъ.

Злато то е дванадесетъ пѣти по-тежко отъ водата, и така, много е по-тежко отъ желѣзо то. Чисто злато бива много меко, та, кога искатъ да направетъ отъ него нѣшто, смѣсоватъ го съ мѣдъ или съ сребро. То се много точи: отъ една жълтица може да се искове толкова тънко и широко листо, штото да може да се обвие съ него цѣлъ човѣкъ. То е петнадесетъ пѣти по-скѣпо отъ сребро то, та, за единъ драмъ злато, може да се земе петнадесетъ драма сребро.

Злато то се нахожда всякога чисто, нѣ повечето на твърдѣ малки късчета; въ нѣкои мѣста са намирали и по-голѣми късове злато; нѣ такъви късове, които се наричатъ *самородни*, намиратъ се твърдѣ рѣдко. Злато то повече се намира или въ камене на малки късчета, тогава трѣбова да трошатъ каменътъ